

سؤالاتی در مورد غنا

۱. آیا صحیح است غناء را حلال و شعبه خاصی از آن را حرام بدانیم؟
جواب: اشکال ندارد. البته نباید چنین تعبیر کرد که "غناء حلال است"؛ چراکه چنین تعبیری گمراه کننده است. بلکه گفته شود غنایی که چنین خصوصیتی دارد، حرام است. (مکاسب محرمة، ج ۳۱۵، ص ۷)
۲. اگر زنی بدون عشوه گری در جمع مردان غناء بخواند و از نظر عرف مفسده ای در پی نداشته باشد، حکمش چیست؟
جواب: چنانچه خوانندگی زن در جمع مردان که طبعاً مراد، مردان بیگانه و نامحرم است، موجب تحریک شهوت، ریه و افتادن در گناه شود، غنای لہوی محرم است که هم برای خواننده حرام است و هم برای شنونده. (مکاسب محرمة، ج ۳۲۱، ص ۹)

دو نکته نسبت به سؤال

شرط عدم تحریک شهوت که در سؤال فرض شده، تقریباً تحقق ناپذیر است؛ چگونه ممکن است زنی خوش صدا، آوازی بخواند و مردها دل هایشان متوجّه پروردگار باشد و ذکر بگویند و مفسده ای برایشان ایجاد نشود. این خیلی بعید است و عادتاً چنین چیزی تحقق نمی یابد. بله اگر شرط سؤال کننده تحقق یافت، حرام نیست. اما چرا انسان حکم به عدم حرمت چیزی بدهد که به طور طبیعی و عادی اتفاق نمی افتد.

ضمناً در سؤال تعبیر عشوه گری به کار رفته است؛ به این معنا که اگر عشوه گری نکند، شهوت انگیزی نخواهد شد. درحالی که چنین نیست؛ گاهی ممکن است آن زن عشوه گری هم نکند، اما در عین حال تحریک شهوت کند. پس ملاک، عشوه گری نیست، تحریک شهوت است. (مکاسب محرمة، ج ۳۲۱، ص ۹)

۳. گوش کردن به صدای زن از طریق ضبط صوت یا فیلم چه حکمی دارد؟
جواب: چنانچه صوت، صوت لہوی باشد، حرام است و در غیر این صورت حرام نیست. صوت زن خصوصیتی ندارد. این فرق می کند با آن زنی که در حضور مرد می خواند؛ چراکه از نوار پخش می شود. شناختن و نشناختن آن زن هم تأثیری در حکم ندارد. (مکاسب محرمة، ج ۳۲۱، ص ۱۰)

۴. نوحه خوانی و مرثیه سرایی زنان که مستلزم رسیدن صدای آنها به نامحرم است، چه حکمی دارد؟
جواب: در مناط حرمت، فرقی بین اقسام غنا نیست؛ چه غنای عرفی که آواز خوانی است و چه غنای لغوی که شامل نوحه خوانی و روضه خوانی و... است. مناط حرمت این است که لہوی باشد، و الا صوت ممدود مرجّع زن، به خودی خود حرام نیست. ولی اگر به جهتی، مثل زن بودن خواننده یا جهات دیگر، این صدا جنبه لہوی برای آن مستمع پیدا کرد، حرام می شود. (مکاسب محرمة، ج ۳۲۲، ص ۳)

۵. اجرای کنسرت توسط خوانندگان زن در جمع زنان یا در جمع زنان و مردان داخل یا خارج کشور چه حکمی دارد؟
جواب: آن حالتی که معمولاً در تک خوانی زن برای مرد ایجاد می شود، در اینجا ضعیف است ؛ یعنی آن مناط حرمتی که در آنجا وجود داشت، آن حالت تحریک شهوت و ریبه، در خواندن های دسته جمعی ضعیف است و به وجود نمی آید. گاهی در تلویزیون نشان می دهند که عده ای زن با حجاب کنار عده ای مرد ایستاده اند و صدای زنان در صدای مردان گم است. بنابراین آن خصوصیت صوت زنی که تنها در مقابل مردها می خواند، در اینجا وجود ندارد. اگر این چنین باشد، اشکال ندارد. بله، اگر آن هم موجب تحریک شهوت و ریبه شود، آن هم حرام است. پس امر دائر مدار آن مناط است. (مکاسب محرمه، ج ۳۲۱، ص ۱۰)